

ERDÉSZETI ÉS GAZDÁSZATI LAPOK

a Magyar Erdész-Egylet

K Ö Z L Ö N Y E.

Hatodik évfolyam.

III. füzet.

Márczius 1867.

Értelmiség, alapos szakképzettség kell nekünk mindennek előtt.

Lapunk megelőző füzetében az alapos szakmiveltséget mondottuk — gazdasági állapotaink s minden anyagi érdekeink javulása legelső feltételének lenni. Ezen állításunkat nem vettük csak amugy könnyedén oda, — nem is pillanatnyi fellelkesülésnek vagy egyoldalú felfogásnak szüleménye az. De nem is újdonság, mit állítottunk. Hiszen már 1800 évvel ezelőtt mondotta a halhatatlan római gazdasági író Columella: „hogy akár az egész gazdaszatnak, akár egyes részeinek terjedelmét és számát tekintse, attól tart, hogy élteinek utolsó napja bekövetkezik, mielőtt a gazdaságnak egész tudományát kitanulhatná.“

Mit mondjunk már most mi, kik a 19. század második felében élünk, midőn üzletünk remek írója már az első század felében így nyilatkozott a gazdasági tudomány terjedelméről?

Pedig mi roppant különbség létezik — az üzlet terjedelme, az eszközök nagysága s a szükséges ismeretek számára nézve az akkori és a mostani gazdálkodás közt! Méltán mondja azért Carrey, a lág-eszü nemzetgazdász: „hogy az emberek minden foglalkozásai között a mezőgazdaság az, mely az ismeretek legnagyobb sommáját igényli.“

Kár is volna tulajdonképen ezen tárgyról írni, ha napról napra szomorítóbb jelenségeit nem kellene annak szemlélni: hogy mi kevés az, mi nálunk történik, és mi sok, mi nem történik — a gazdaság-üzleti alapos ismereteknek és annyira szükséges szakszerű képzettségnek terjesztésére.

Gazdaképző intézeteink — azaz egyes számba mondva: intézetünk még csak pályájában van, alig képezvén árnyékát annak,

minek lennie kellene, és jó formán oly fokon áll, mint hasonló intézetek a külföldön 30—40 évvel ezelőtt.

Gazdasági egyleteink csak névleg állanak fenn és valóban oly fákhoz hasonlítanak, melyek még alig hajtottak gyöngye leveleket, annál kevésbé virágot vagy hasznos gyümölcsöt.

Gazdasági irodalmunk a szó szoros értelmében kopár, elhagyatott föld, mely még csak oly eredményt sem mutathat fel, minőt 20—30 évvel ezelőtt a magyar gazd irodalom felmutatott.

Gazdasági folyóirataink — csak tengődnek, mondjuk inkább : haldokló félben vannak, s képzelhető, mennyire felelnek meg ily félholt állapotban annyira fontos rendeltetésüknek; hasonló a sorsuk ama jóakaratu férfinéval, kinek szava a pusztában elhangzott.

Igy tehát, azon legfontosabb eszközök és közegek, melyek a gazdasági rétegekben ismereteket terjeszteni hivatva lennének — vagy nem léteznek kellő számban és felszerelésben, vagy nem működhetnek eredményesen, vagy a kellő pártolás hiánya miatt meg nem felelhetnek kitűzött nemes céljaiknak.

De hát mikép haladjunk előbbre, mikép okuljunk és javuljunk üzletünkben : midőn sem nem olvasunk, sem nézeteinket és tapasztalatainkat kölcsönösen ki nem cseréljük, — sem pedig oly intézeteink nincsenek, hol alapos tudományt merithetnénk vagy buzdító példányképeket szemlélhetnénk?

Mikép haladhatnánk üzletünkben, midőn a haladásnak legfontosabb tényezőit : a szakképzést, az irodalmat és az egyesülést életre ébreszteni és életben tartani nem tudjuk?

Valjuk be csak, hogy mindezen irányokban nemesak nem haladtunk, hanem valósággal hátráltunk. Ez tény — melyet tagadni nem lehet. És szellemi hátramaradásunkkal szomorító arányban hanyatlott egész gazdasági életünk. És ha ilyen arányban továbbra is hanyatlik, a halálos örvény bizonyosan elnyeli.

De gazdaságunknak nem szabad hanyatlani: mert ez egész létünknek, minden érdekeinknek fő alapját, — javulásunk, felvirágzásunk, hatalmunk első feltételét képezi.

Nekünk tehát, hogy fenmaradjunk és el ne süllyedjünk, okvetlen előbbre haladni; gazdasági életünket minden irányban fejleszteni; mezei iparunkban a mivelt külfölddel egyenlő lépést tartani; terményeinket nagyobb mennyiségben, jobb minőségben és kevesebb költséggel előállítani kell.

De mikép akarjuk mindezeket elérni, ha értelmiség és szakkép-

zettség dolgában annyira hátramaradunk a mivelt külföldhez képest, ha azon emeltyüket, melyekkel ott az újabb haladás nagyszerű eredményeit előállították, mi még csak eléggé méltányolni sem tudjuk? Miglen nálunk hasznos ismeretek terjesztésére, üdvös vállalatok létesítésére nézve majd semmi sem történik; azalatt másutt óriási lép-
tekkal sietnek a javulás, tökélyesbülés ösvényén.

Nem is említve Angliát, Belgiumot vagy Franciaországot, — vegyük tekintetbe csak Poroszont. Mi és mennyi történik ott a mezőgazdaság emelésére csupán az ismeretterjesztés útján. Mily nagy száma és neme van ott a különféle gazdaképző intézeteknek: kezdve a gazdasági és erdészeti akademiáktól egész le a földmives vagy csak egyes gazdasági ágakra vonatkozó intézetekhez. Mi nagy száma és terjedelmes olvasó köre van ott a gazdasági szaklapoknak — a hasznos ismeretek, újabb tapasztalatok, üdvös találmányok és ujitások ezen fáradhatlan terjesztőinek. Mi sikeres tevékenységet fejtenek ki ott a mezei ipar minden ágazatában, a gazdasági egyletek: mint pártolják az irodalmat, mint buzditanak hasznos kísérletelekre, mint terjesztik a sikerdus ujitásokat, mint rostálják és tisztítják folytonos eszmecsere által a nézeteket.

És mily örömdetes eredmény koronázza ezen sokféle, de mindig azonegy végeztél felé irányzott törekvéseket: a termőtalaj — a gazdaságnak, sőt a nemzetvagyonnak ezen legfontosabb része — erejében, értékében fokoztatik; a mezei és állati termelvények folyvást nemesbítettnek, fogyasztási célokra mindig alkalmasabb milyenségre emeltetnek; az üzletnek sokféle eszközei folyvást czélszerűbb alak- és szerkezetbe hozatnak; a gazdaság egyes ágai közé mindig okszerűbb arányok állittatnak; szóval a gazdasági állapotok minden irányban javulnak, haladnak, és így valódi rendeltetésöknek mindig hathatósabban megfelellhetnek.

Nem akarom mindezekkel párhuzamba állítani a mi gazdasági viszonyainkat: az eredmény nagyon is lesújtó lenne. Elég az, mindnyáján érezzük, hogy mezőipari állapotaink a lehető legrosszabbak; hogy ezen állapotok tovább így nem maradhatnak; hogy azokon — ha csak végkép elpusztulni nem akarunk — okvetlenül és mielőbb segíteni kell. De jól jegyezzük meg: ha bajainkat gyökeresen orvosolni akarjuk, akkor először is kóros állapotunkat tökéletesen, egész valójában felismerni, — másodszor ezen beteg állapotnak legjobban megfelelő orvosságokat feltalálni, — és harmadszor a jól megválasztott segédszereket helyesen alkalmazni tudni kell. Hogy pedig

mindezt sikeresen megtehessük, arra ismét lényeges előfeltétel — a műveltség és szakszerű kiképzés. Ez képezi egyedül biztos alapját és kezdetét minden javulásnak. Enélkül nem leszünk képesek állapotainkat és viszonyainkat tisztán felismerni, sem bajainknak valódi okát és fészket felfedezni; tehát nem is leszünk képesek a hiányokat kellően orvosolni, a javasolt segédszereket valódi értékük szerint méltányolni és helyesen alkalmazni; olyanok leszünk, mint a sötétben botor-káló ember, ki ép keze s lába daczára nem tud eligazodni, mert a világosság hiánya miatt sem helyzetét, sem irányát felismerni nem képes.

Adjunk értelmiséget gazdaságunknak, terjeszszük a szak-képzést, gyujtsuk meg a tudomány fáklyáját, s a felvilágosodott gazda majd ismét kilábol azon szerencsétlen helyzetből, melybe részint ellenséges külviszonyok, részint saját tudatlansága vezette.

Turonyi.

Árvamegye erdőségei.

Irta Zordfalvi Antal.

(Folytatás.)

Az árvai uradalom erdőségei.

Természetes állapot.

Ezen uradalom erdőségei egyáltalában nem képeznek szakadatlan összefüggésben levő erdőösszletet, hanem a megye szelvében, hosszában eldarabolva — legnagyobb összefüggésben mégis a megye éjszaknyugati és nyugati oldalán terülnek el.

Ezen erdők — az itt divó megnevezések szerint, ligetiekre és havasiakra oszlanak, az elsők alatt a lapályon, előhegységeken s a helységekhez közelebb fekvők, míg az utóbbiak alatt a tekintélyesb magaslatokat elfoglalók, és a tenyészeti határ közelében elterülők értetnek.

Az állabok egyáltalában igen egyenetlen korfokozatuak, s nem ritkán szabálytalan zárlatuak; mely körülmény az itt létezett szállaló gazdasátnak eredménye.

A fanelek elegyaránya körülbelől következő: a tömegnek 0.₃ bükk, 0.₅ luczfenyő, 0.₁ jegenyefenyő és 0.₁ különféle más fanelek-ből áll.